

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๔๘

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายพูลผล อัสวเหม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้องลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายพูลผล อัสวเหม ข้าราชการการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. นายพูลผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เป็นการดำรงตำแหน่งก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะประกาศใช้ เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จึงถือว่าเข้าดำรงตำแหน่งวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

(๒) เลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

นายพูลผล อัสวเหม เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๓) และ (๕) มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

๒. นายพูลผล อัสวเหม ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ในแต่ละตำแหน่งตามวาระ ๖ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	ยื่นบัญชีกรณี	ตำแหน่ง	ยื่นเมื่อวันที่
๑.	เข้ารับตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๗ พ.ย. ๒๕๔๐
๒.	เข้ารับตำแหน่ง	เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	๑๖ ธ.พ. ๒๕๔๐
๓.	พ้นจากตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๗ ธ.พ. ๒๕๔๓
๔.	พ้นจากตำแหน่ง	เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	๑๓ มี.ค. ๒๕๔๔
๕.	พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๔ ธ.พ. ๒๕๔๔
๖.	พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี	เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	๘ มี.ค. ๒๕๔๕

๓. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๑๑๗/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๔๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของนายพลผล อัสวเหม โดยมิหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และสอบปากคำพยานบุคคล วิเคราะห์พยานหลักฐาน ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าวและร่วมในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน พร้อมทำความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการได้สวน ๆ ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินพบว่า นายพลผล อัสวเหม ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงหลายประการ คือ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน (หุ้น) โดยนายพลผล อัสวเหม แสดงในบัญชี ๆ ว่าตนเองและนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสไม่มีทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน แต่จากการตรวจสอบกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ พบว่า นายพลผล อัสวเหม มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๗๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๓๕,๔๓๙,๐๐๐ บาท โดยนายพลผล อัสวเหม ไม่แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๖ ครั้ง โดยชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงทรัพย์สินดังกล่าวว่า ตนและคู่สมรสมิได้เป็นเจ้าของหุ้นดังกล่าว ผู้ที่เป็นเจ้าของหุ้นที่แท้จริง คือ นายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชาย ส่วนตนและคู่สมรสเป็นเพียงผู้ถือหุ้นแทนเท่านั้น จึงเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัย

๔. ผู้ร้องได้ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ แล้ว มีความเห็นว่า นายพลผล อัสวเหม แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนและของคู่สมรสไม่ถูกต้อง โดยมีความเห็นดังนี้

(๑) การตรวจสอบกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ พบว่านายพูลผล อัสวเหม มีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสของนายพูลผล อัสวเหม เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท ซึ่งหุ้นดังกล่าวนายพูลผล อัสวเหม และคู่สมรสเป็นผู้ถือหุ้นเองทั้งหมด

(๒) ตำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ที่บริษัทดังกล่าวทั้งหมดส่งให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นนายทะเบียน ปรากฏว่ากรรมการบริษัทได้ลงนามพร้อมประทับตรายืนยันการเป็นเจ้าของหุ้นหรือผู้ถือหุ้นของนายพูลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสไว้แล้ว และกรรมการผู้รับรองดังกล่าวคือ นายพิบูลย์ อัสวเหม ได้ลงนามรับรองยืนยันการเป็นผู้ถือหุ้นของผู้ถูกร้อง และนางประภาพร อัสวเหม มาโดยตลอด โดยเฉพาะระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ ขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมือง นายพิบูลย์ อัสวเหม ได้รับรองยืนยันการเป็นผู้ถือหุ้นของผู้ถูกร้องเป็นจำนวนถึง ๑๗ บริษัท อาทิ บริษัท ม้าทอง ชิพบิลเดอร์ จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๙๙๔) จำกัด บริษัท เกาะกลางสวน จำกัด บริษัท ริเวอร์ฮิลล์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ จำกัด บริษัท แสนล้าน จำกัด เป็นต้น การรับรองความถูกต้องของบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนดังกล่าว ถือได้ว่าบริษัทได้ยืนยันต่อนายทะเบียนและบุคคลทั่วไป มาตลอดว่า นายพูลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส เป็นผู้ถือหุ้นตามสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจริง กรณีนี้เทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๕/๒๕๐๖ ซึ่งวินิจฉัยว่า ตามบันทึกรายงานการประชุมบุคคล และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ส่งต่อกองทะเบียนหุ้นส่วน ปรากฏว่าผู้ถูกร้องลงชื่อเป็นประธานในที่ประชุม และลงชื่อรับรองในฐานะกรรมการไว้ในงบุคคลด้วย และตามบัญชีผู้ถือหุ้นนั้น ปรากฏว่าผู้ถูกร้องถือหุ้นบริมสิทธิ ๒๐ หุ้น และหุ้นสามัญ ๒๒๖ หุ้น ดังนี้ ผู้ถูกร้องจะปฏิเสธว่า ไม่รู้ไม่เห็นและไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นตามบัญชีที่ปรากฏอยู่ที่นายทะเบียนนั้น หาได้ไม่

(๓) จากการตรวจสอบการได้มาของหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ที่นายพูลผล อัสวเหม ไม่ได้แสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ปรากฏว่า มีทั้งหุ้นที่ได้มาตั้งแต่เมื่อเริ่มจัดตั้งบริษัท เมื่อบริษัทมีการเพิ่มทุน และรับโอนจากบุคคลอื่น แต่ส่วนใหญ่เป็นหุ้นที่ได้มาตั้งแต่เมื่อเริ่มจัดตั้งบริษัทระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยหุ้นบางบริษัทเป็นหุ้น

ที่นายพูลผล อัสวเหม ได้มาในขณะที่กำลังศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งขณะนั้นนายพูลผล อัสวเหม ยังไม่มีอาชีพและรายได้ เช่น บริษัท แสนด้า จำกัด ได้มาเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๓ จำนวน ๑๔๕,๕๕๓ หุ้น มูลค่า ๑๔,๕๕๕,๓๐๐ บาท และวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๓ จำนวน ๓๕๐,๐๐๑ หุ้น มูลค่า ๓๕,๐๐๐,๑๐๐ บาท บริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด ได้มาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๑ จำนวน ๑๐๐ หุ้น มูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว นายพิบูลย์ อัสวเหม กำลังศึกษาในต่างประเทศเช่นเดียวกันและหุ้นบางบริษัทนายพูลผล อัสวเหม รับโอนจากนายวัฒนา อัสวเหม บิดา โดยตรงได้แก่ หุ้นบริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด รับโอนเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๖ จำนวน ๒๔,๑๕๐ หุ้น มูลค่า ๒๔,๑๕๐,๐๐๐ บาท หุ้นบริษัท ริเวอร์ไซด์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรี่คลับ จำกัด รับโอนเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จำนวน ๒,๖๗๔,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๒๖,๗๔๐,๐๐๐ บาท เมื่อเปรียบเทียบการได้มาของทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกร้อง เช่น การได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนวน ๑๕ แปลง ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๖ ปรากฏว่าทั้งนายพูลผล อัสวเหม นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม ได้มาโดยการรับให้จากนายวัฒนา อัสวเหม บิดา โดยถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันและโดยที่หุ้นในบริษัทต่าง ๆ ทั้งของนายพูลผล อัสวเหม นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม เป็นหุ้นที่ได้มาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อรวมกันแล้วมีมูลค่าสูงนับพันล้านบาท การที่นายพิบูลย์ อัสวเหม ขณะกำลังศึกษาและเมื่อสำเร็จการศึกษา เพิ่งเริ่มประกอบอาชีพเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๖ จะมีทรัพย์สินมูลค่านับพันล้านบาท ภายในระยะเวลาเพียง ๒ - ๓ ปี ดังนั้น การได้หุ้นในบริษัทต่าง ๆ ของนายพูลผล อัสวเหม เป็นการได้ทรัพย์สินมาโดยการรับให้จากนายวัฒนา อัสวเหม บิดา ซึ่งต้องการจะแบ่งทรัพย์สินให้แก่บุตรทั้งสาม มิใช่ผู้ถูกร้องถือทรัพย์สินแทนนายพิบูลย์ อัสวเหม แต่อย่างใด

(๔) การตรวจสอบไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าหุ้นที่อยู่ในชื่อของนายพูลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส เคยเป็นของนายพิบูลย์ อัสวเหม มาก่อน

(๕) กรณีที่นายพิบูลย์ อัสวเหม กล่าวอ้างว่า เหตุที่ต้องให้นายพูลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสของนายพูลผล ฯ มีชื่อถือหุ้นแทน เนื่องจากมีบริษัทต้องดูแลจำนวนมาก จึงไม่อยากเปิดเผยให้บุคคลอื่นรู้ว่าตนมีหุ้นในบริษัทดังกล่าว นั้น จากการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ในบริษัทที่นายพูลผล อัสวเหม เป็นผู้ถือหุ้นปรากฏว่า นายพิบูลย์ อัสวเหม ก็เป็นผู้ถือหุ้นด้วยในหลายบริษัท โดยมีได้ปกปิดตามที่นายพิบูลย์ อัสวเหม กล่าวอ้างแต่อย่างใด

บริษัทที่ปรากฏว่ามีทั้งนายพิบูลย์ อัสวเหม และนายพุลผล อัสวเหม เป็นผู้ถือหุ้นดังกล่าว ได้แก่บริษัท วิ.เจ. พัฒนาที่ดิน จำกัด นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายพุลผล อัสวเหม ถือหุ้นคนละ ๔๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายพุลผล อัสวเหม ถือหุ้นคนละ ๒๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัท เอ็ม พี เซอร์วิสเดชั่น (๑๙๙๔) จำกัด นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายพุลผล อัสวเหม ถือหุ้นคนละ ๔๕,๕๕๗ หุ้น มูลค่า ๔,๕๕๕,๗๐๐ บาท เป็นต้น พิเคราะห์แล้วคำกล่าวอ้างของ นายพิบูลย์ อัสวเหม ดังกล่าวขัดกับ พยานหลักฐาน จึงไม่มีน้ำหนักน่ารับฟัง

(๖) กรณีที่นายพิบูลย์ อัสวเหม อ้างว่า หุ้นที่อยู่ในชื่อของนายพุลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม เป็นของตนเอง โดยมีสำเนาหนังสือสัญญาโอนหุ้นในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๑ ฉบับ มาแสดงนั้น จากการตรวจสอบสำเนาหนังสือสัญญาโอนหุ้นดังกล่าว ปรากฏว่า จำนวน บริษัทและมูลค่าหุ้นตามสำเนาสัญญาโดยโอนลอยหุ้นมีน้อยกว่าหุ้นที่อยู่ในชื่อของนายพุลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส กล่าวคือสำเนาสัญญาโอนลอยหุ้นมีเพียง ๑๓ บริษัท ได้แก่ บริษัท เกาะกลางสวน จำกัด บริษัท นครา จำกัด บริษัท ม้าทอง ซิปบิลเดอร์ จำกัด บริษัท เมทริกซ์ พรินซ์ชั่น ออโตโมทีฟ จำกัด บริษัท ริเวอร์ฮิลล์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ จำกัด บริษัท วัฒนา ทอมส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท วัฒนาอโต้เซลล์แอนด์เซอร์วิส จำกัด บริษัท แสนล้าน จำกัด บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท เอ็มพี ลูบริเคนท์ จำกัด บริษัท เอ็ม พี เวิลด์ ทรานสปอร์ตเดชั่น จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๙๙๔) จำกัด และบริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด และมีมูลค่าหุ้นรวมกันเพียง ๒๔๖,๖๓๕,๕๐๐ บาท

เอกสารดังกล่าวเพิ่งจัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๕ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๐ ทั้ง ๆ ที่นายพุลผล อัสวเหม และนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นข้อพิรุธ นอกจากนั้นเอกสาร ทุกฉบับไม่ได้ลงลายมือชื่อนายพิบูลย์ อัสวเหม ผู้รับโอน เอกสาร ๑๐ ฉบับ ไม่มีพยานลงลายมือชื่อ รับรอง และเอกสาร ๘ ฉบับ มีพยานลงลายมือชื่อรับรองเพียงคนเดียว

เมื่อตรวจสอบพยานเอกสารดังกล่าวประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “การโอนหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นนั้น ถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อ ของผู้โอนกับผู้รับโอน มีพยานคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยลงชื่อรับรองลายมือชื่อ นั้น ๆ ด้วยแล้วท่านว่า

เป็นโมฆะ.....” และข้อบังคับของบริษัทซึ่งบัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันว่า หุ่นของบริษัททั้งหมดเป็น หุ่นสามัญชนที่ระบุชื่อการโอนหุ่นจะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน โดยมีพยาน สองคนลงชื่อรับรองแล้ว เห็นว่า เอกสารหลักฐานดังกล่าวไม่ได้ทำตามแบบที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับ ของบริษัทและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๕ วรรคสอง จึงเป็นโมฆะ ไม่มีผลใช้ บังคับตามกฎหมายเทียบเคียงนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๓/๒๕๐๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๖/ ๒๕๑๒ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๓๐/๒๕๒๒ พยานเอกสารของนายพิบูลย์ อัสวเหม ดังกล่าว ไม่อาจรับฟังได้

สรุปแล้วหุ่นในบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ในชื่อของนายพุดผล อัสวเหม จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และในชื่อของนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสของนายพุดผล อัสวเหม จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท เป็นของนายพุดผล อัสวเหม และของนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส มิใช่เป็นหุ่นของนายพิบูลย์ อัสวเหม ตามที่กล่าวอ้าง

ดังนั้น หุ่นของนายพุดผล อัสวเหม ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และของนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรส จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท รวมมูลค่า ๔๓๕,๔๓๘,๐๐๐ บาท ที่ไม่แสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้นเป็นทรัพย์สินจำนวนมากและบุคคลทั้งสองได้ถือหุ่น ในบริษัทต่าง ๆ ดังกล่าวมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มมีชื่อเป็นผู้ถือหุ่น โดยไม่ได้โอนหุ่นดังกล่าวให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม ตามที่กล่าวอ้าง อีกทั้งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ่นที่บริษัทต่าง ๆ ดังกล่าวได้ยื่นต่อ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ นั้น จากการตรวจสอบปรากฏว่า นายพุดผล อัสวเหม ได้ลงนามรับรองบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ่นด้วย เช่น บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๕๕๔) จำกัด บริษัท เรือด่วนแหลมทอง จำกัด กรณีจึงรับฟังได้ว่า นายพุดผล อัสวเหม ทราบว่าตนและ คู่สมรสเป็นเจ้าของในบริษัทดังกล่าว ดังนั้น การที่นายพุดผล อัสวเหม ไม่ได้แสดงหุ่นของตนเองและหุ่นของคู่สมรสทั้งที่ทราบว่าตนและคู่สมรสเป็นผู้ถือหุ่นอยู่ จึงเห็นว่านายพุดผล ฯ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง เห็นชอบตามความเห็น ของคณะกรรมการไต่สวน ฯ ว่า นายพุดผล อัสวเหม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายพุลผล อัสวเหม ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสรุปว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ สาเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีเกี่ยวกับหุ้นของบริษัทต่าง ๆ ในรายการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องและของภรรยา นางประภาพร อัสวเหม ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพราะ

(๑) หุ้นในบริษัทต่าง ๆ ที่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้น จำนวน ๒๕ บริษัท และบริษัท ที่มีชื่อ นางประภาพร อัสวเหม ภรรยาเป็นผู้ถือหุ้นจำนวน ๑๕ บริษัท นั้น ก็เป็นบริษัทที่ผู้ถูกร้องมีชื่อถือหุ้นอยู่ด้วย การถือหุ้นดังกล่าวของผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ในบริษัทดังกล่าวต่าง ๆ นั้นทั้งหมด ต่างก็เป็นการถือหุ้นแทน นายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชายของผู้ถูกร้อง เพราะนายวัฒนา อัสวเหม บิดาได้มอบหมายให้นายพิบูลย์ อัสวเหม เป็นผู้ดูแลกิจการในบริษัทต่าง ๆ ของครอบครัว เป็นจำนวนหลายสิบบริษัท และนายพิบูลย์ อัสวเหม ได้เป็นผู้ถือหุ้นทั้งในชื่อของตนเอง ในชื่อของผู้ถูกร้อง และนางประภาพร อัสวเหม และในชื่อของบุคคลอื่นที่มีความสนิทสนมไว้เนื้อเชื่อใจอีก เป็นจำนวนหลายคน เช่น นางสาวสุขใจ เอกตระกูล นางสาวพัชรี จงสมจิตร นายมัน พิชโนทัย นายพิเชษฐ ชัยศิริวิเชียร นางสาวสุนีย์ ภิญญาภาพ เป็นต้น โดยนายพิบูลย์ อัสวเหม ไม่ได้มีอาชีพเป็นนักการเมือง และในฐานะที่เป็นบุตรชายคนโต ซึ่งตามธรรมเนียมของคนจีนจะให้บุตรชายคนโต เป็นผู้ดูแลกิจการของครอบครัวจึงได้รับมอบหมายจากทางบิดาคือนายวัฒนา อัสวเหม ให้เป็นผู้ดูแลบริหารงานบริษัทต่าง ๆ ของครอบครัว รวมทั้งการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวด้วย แต่ในทางปฏิบัตินี้ก็ไม่ได้ใส่ชื่อพี่น้องและบุคคลที่สนิทใกล้ชิดเป็นผู้ถือหุ้นแทน อยู่ในหลายบริษัท ซึ่งผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ถูกลนายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชายขอยืมชื่อให้เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว แทนนายพิบูลย์ อัสวเหม เช่นกัน

(๒) ผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ต่างเข้าใจโดยสุจริตมาตลอดว่า ไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริงในบริษัทดังกล่าวทั้ง ๒๕ บริษัท และไม่มีส่วนได้เสียหรือได้รับผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ในการถือหุ้นของบริษัทดังกล่าวแต่อย่างใดด้วย นอกจากนี้ผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ยังได้

มีการลงลายมือชื่อออนไลน์การถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ข้างต้น ที่ผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ได้ถือไว้แทนนายพิบูลย์ อัสวเหม ให้ไว้แก่นายพิบูลย์ อัสวเหม ล่วงหน้าไว้แล้ว โดยนายพิบูลย์ อัสวเหม จะโอนคืน ณ เวลาใดก็ได้ ดังนั้นในส่วนที่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องและภรรยาจึงถือว่าไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้น ตั้งแต่มีการลงลายมือชื่อออนไลน์ออกไปดังกล่าว และในการประชุมผู้ถือหุ้นในแต่ละบริษัทผู้ถูกร้อง และนางประภาพร อัสวเหม ก็ไม่เคยไปเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นจริง ๆ ในบริษัทดังกล่าวเลยสักครั้ง

การที่สัญญาออนไลน์หุ้นของผู้ถูกร้อง มีเพียง ๑๓ บริษัท คือ บริษัท เกาะกลางสวน จำกัด บริษัท นครา จำกัด บริษัท ม้าทอง ชิพบิลเดอร์ จำกัด บริษัท เมทริกซ์ พรินซ์ชั่น ออโตโมทีฟ จำกัด บริษัท ริเวอร์ฮิลล์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ จำกัด บริษัท วัฒนา ทอมส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท วัฒนาอโต้เซลล์แอนด์เซอร์วิส จำกัด บริษัท แสนด้า จำกัด บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท เอ็มพี ลูบริแคนท์ จำกัด บริษัท เอ็ม พี เวิลด์ ทรานสปอร์ตเช็ชั่น จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๕๕๔) จำกัด และบริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด และของนางประภาพร อัสวเหม ภรรยาของ ผู้ถูกร้องมีเพียง ๘ บริษัท คือ บริษัท อัสวเหม โฮลดิ้ง กรุ๊ป จำกัด บริษัท ม้าทอง ชิพบิลเดอร์ จำกัด บริษัท เอ็มพี ลูบริแคนท์ จำกัด บริษัท เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๕๕๔) จำกัด บริษัท นครา จำกัด บริษัท ริเวอร์ฮิลล์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ จำกัด บริษัท วัฒนา ทอมส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เมทริกซ์ พรินซ์ชั่น ออโตโมทีฟ จำกัด

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า การถือหุ้นของผู้ถูกร้องและภรรยาที่ถือหุ้นแทนนายพิบูลย์ อัสวเหม และการทำสัญญาออนไลน์หุ้นลดยคืนให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม ในบริษัทดังกล่าวข้างต้น นั้น เป็นการกระทำระหว่างพี่น้อง ไม่ได้ยึดถือระเบียบกฎหมาย ที่เคร่งครัดตามกฎหมาย เป็นการทำความ เจตนาสุจริต ตามแบบง่าย ๆ โดยเข้าใจว่าเพียงมีลายมือชื่อของผู้ถูกร้องออนไลน์หุ้นคืนให้ก็ใช้ เป็นหลักฐานเพียงพอระหว่าง พี่น้องแล้ว ส่วนตัวนายพิบูลย์ อัสวเหม จะได้ลงลายมือชื่อในช่อง ผู้รับโอนหรือไม่ หรือจะมีเพียงพยานลงลายมือชื่อครบถ้วนตามกฎหมายหรือไม่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ใส่ใจ แต่อย่างใด และแม้บางบริษัทที่ผู้ถูกร้องและนางประภาพร ฯ ภรรยาผู้ถูกร้องได้ถือไว้แทนนายพิบูลย์ อัสวเหม แต่ไม่ได้ทำสัญญาออนไลน์ไว้ ก็เป็นการเข้าใจกันระหว่างพี่น้อง ทั้งนี้เพราะผู้ถูกร้อง และนางประภาพร ฯ ก็ไม่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการของบริษัทดังกล่าวเลย และนายพิบูลย์ อัสวเหม เองก็ได้ไปยืนยันต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยอมรับถึงการที่ผู้ถูกร้อง และภรรยาของผู้ถูกร้องได้ถือหุ้นแทน ในบริษัทดังกล่าวทั้ง ๒๕ บริษัท และมีบางบริษัทก็ได้มีการลงลายมือชื่อออนไลน์คืนหุ้นไว้ดังกล่าวแล้วด้วย

(๓) นอกจากนี้ ในจำนวนบริษัททั้งหมด ๒๕ บริษัท มีบางบริษัทก็ได้จดทะเบียนเลิกบริษัทไปแล้ว เช่น บริษัท เอ็มพีฟู้ดแพร์ จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ บริษัท วิ.เจ.พัฒนาที่ดิน จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกตั้งแต่วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ บริษัท เอ็มพีประกันภัย จำกัด ได้จดทะเบียนเลิกตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติลงมติว่า ผู้ถูกร้องปกปิดข้อเท็จจริงการถือหุ้นดังกล่าว จึงไม่ถูกต้อง

(๔) บริษัทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่เริ่มจัดตั้งขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม เป็นผู้ถือหุ้น ในช่วงที่เริ่มจัดตั้งบริษัท ซึ่งในช่วงดังกล่าวผู้ถูกร้องกำลังศึกษาอยู่ต่างประเทศ ไม่มีอาชีพและรายได้ จึงเป็นไปได้ที่ผู้ถูกร้องจะมีเงินไปลงทุนถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวได้

(๕) หากผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะจงใจหรือปกปิดข้อเท็จจริงดังกล่าวเกี่ยวกับการถือหุ้นของผู้ถูกร้องและนางประภาพร อัสวเหม ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท เป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ เพราะการถือหุ้นดังกล่าวมีจำนวนมากถึง ๒๕ บริษัท การถือหุ้นนั้นเป็นเอกสารที่เปิดเผยมารตรวจสอบให้ทราบได้โดยง่าย ที่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ หากผู้ถูกร้องจงใจปกปิดคงไม่เอาชื่อไปเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ มากมายเช่นนี้ ผู้ถูกร้องขอยืนยันว่าการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องที่ขาดเจตนาและเป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการเข้าใจผิด และเข้าใจมาโดยตลอดว่าหุ้นดังกล่าวไม่ใช่เป็นของผู้ถูกร้องและของนางประภาพร อัสวเหม แต่เป็นเพียงการถือหุ้นดังกล่าวแทนนายพิบูลย์ อัสวเหม และได้มีการลงลายมือชื่อโอนลอยหุ้นคืนไปเกือบทั้งหมดแล้ว ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องโดยนายวรวิทย์ สุขบุญ ในฐานะผู้รับมอบอำนาจให้เป็นตัวแทนผู้ร้องได้แถลงต่อศาลสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อศาล ผู้ถูกร้องได้อ้างตัวเองเป็นพยานและนำพยานมาเบิกความต่อศาลรวม ๗ ปาก คือ นายพิบูลย์ อัสวเหม นายพงษ์ศักดิ์ ฝอยทอง ผู้แทนนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร นางจิราภรณ์ ขนาดนิก นายพิเชษฐ์ ชัยศิริวิเชียร นางสาวสุนีย์ ภิญญาพานางสาวพัชรี จงสมจิตร และนายมัน พัทธโนทัย เบิกความในประเด็นว่า ผู้ถูกร้องและภรรยาถือทรัพย์สิน(หุ้น) ไว้แทนนายพิบูลย์ อัสวเหม พี่ชายผู้ถูกร้อง

ข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็วแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๒๕๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง

ให้ทราบให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวม ๖ ครั้ง ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องพบว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (หุ้น) ของตนในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท เป็นเงิน ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท และไม่แสดงทรัพย์สิน (หุ้น) ของคู่สมรส จำนวน ๑๕ บริษัท เป็นเงิน ๕๐,๖๓๖,๓๐๐ บาท ผู้ถูกร้องให้การต่อสู้ต่อศาลรัฐธรรมนูญในข้อกฎหมายหลายประเด็นคือ

๑. คำร้องของผู้ร้องเคลือบคลุม ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้องและเป็นการกล่าวหาที่สับสน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในทางคดี เห็นว่า คำร้องของผู้ร้องได้บรรยายถึงเหตุที่ต้องใช้สิทธิพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและรายละเอียดตามคำร้องได้กล่าวถึงการปกปิดการแสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรสอย่างละเอียด รวมทั้งได้ระบุถึงมาตราในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้องและมีคำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุน เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เคลือบคลุม

๒. ผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ เรื่องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินโดยเร็ว และไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้การตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวประกาศในราชกิจจานุเบกษา การดำเนินการทุกประการของผู้ร้อง

จึงเป็นโมฆะเพราะฝ่าฝืนบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินโดยเร็ว” และมาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “...รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดเป็นกรอบกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่จะต้องพิจารณาโดยเร็วและเมื่อพิจารณาเสร็จแล้วให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น มิได้หมายถึง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ปฏิบัติตามจะส่งผล ถึงการดำเนินการที่เป็นโมฆะหรือมีผลใช้บังคับมิได้ ประกอบทั้งกรณีดังกล่าว เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ร้อง ศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว

๓. ผู้ร้องต่อสู้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มีวัตถุประสงค์ในการสกัดกั้นผู้ทุจริตที่เข้ามา แสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตำแหน่งทางการเมือง และคำว่า “จงใจ” หมายถึงเจตนา ชัดแจ้ง และต้องมีมูลเหตุจงใจให้กระทำด้วย จึงจะมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานตามคำวินิจฉัยที่ ๓๑/๒๕๔๓ คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๔๔ และคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ ว่า คำว่า “จงใจ” หมายถึง เจตนาธรรมดาที่พิจารณาเพียงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรู้หรือควรรู้ว่ามีทรัพย์สินหรือหนี้สิน ดังกล่าวอยู่หรือไม่เพียงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรู้สำนึกในการกระทำ ไม่ต้องมีเจตนาพิเศษแต่อย่างใด จึงมีปัญหาวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกร้องยอมรับว่า หุ่นในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของ และหุ้นในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๕ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๗๐๐ บาท มีชื่อนางประภาพร อัสวเหม ภรรยาผู้ถูกร้องเป็นเจ้าของ เป็นหุ้นที่ผู้ถูกร้องและภรรยาถือแทนนายพิบูลย์ อัสวเหม ซึ่งเป็นพี่ชาย ผู้ถูกร้อง เนื่องจากนายวัฒนา อัสวเหม บิดาได้มอบหมายให้นายพิบูลย์ อัสวเหม เป็นผู้ดูแลกิจการ ในบริษัทต่าง ๆ ของครอบครัวเป็นจำนวนหลายสิบบริษัท นายพิบูลย์ อัสวเหม ได้เป็นผู้ถือหุ้น บริษัทต่าง ๆ ในชื่อของนายพิบูลย์ อัสวเหมเอง และในชื่อของผู้ถูกร้อง นางประภาพร อัสวเหม ภรรยาผู้ถูกร้อง และบุคคลอื่นที่สนิทสนมไว้เนื้อเชื่อใจหลายคน เช่น นางสาวสุขใจ เอกตระกูล

นางสาวพัชรี จงสมจิตร นายมัน พัทธโนทัย นายพิเชษฐ ชัยศิริวิเชียร นางสาวสุนีย์ ภิญญาภาพ เป็นต้น เมื่อตรวจสอบหลักฐานการได้หุ้นของผู้ถูกร้องปรากฏว่า หุ้นต่าง ๆ ผู้ถูกร้องได้รับหุ้นมาตั้งแต่เมื่อเริ่มจัดตั้งบริษัท ในขณะที่ผู้ถูกร้องกำลังศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งขณะนั้นผู้ถูกร้องยังไม่มีอาชีพและรายได้ เช่น บริษัท แสตนลัน จำกัด ได้มาเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๓ จำนวน ๑๔๕,๕๕๓ หุ้น มูลค่า ๑๔,๕๕๕,๓๐๐ บาท บริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด ได้มาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๑ จำนวน ๑๐๐ หุ้น มูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนายพิบูลย์ อัสวเหม กำลังศึกษาในต่างประเทศเช่นเดียวกัน และหุ้นบางบริษัทผู้ถูกร้องรับโอนจากนายวัฒนา อัสวเหม บิดาผู้ถูกร้องโดยตรง ได้แก่ บริษัท เอ็ม พี ปีโตรเลียม จำกัด รับโอนจากนายวัฒนา อัสวเหม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๖ จำนวน ๒๔,๑๕๐ หุ้น มูลค่า ๒๔,๑๕๐,๐๐๐ บาท บริษัท ริเวอร์ฮิลล์ กอล์ฟ แอนด์ คันทรีคลับ จำกัด รับโอนจาก นายวัฒนา อัสวเหม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖ จำนวน ๒,๖๗๔,๐๐๐ บาท หุ้นหลายบริษัทที่จัดตั้งระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ ปรากฏว่าผู้ถูกร้อง นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม ซึ่งเป็นพี่น้องกัน ต่างถือหุ้นในสัดส่วนหรือจำนวนที่เท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน ได้แก่

บริษัท	ผู้ถูกร้อง (หุ้น)	นายพิบูลย์ (หุ้น)	นายชนม์สวัสดิ์ (หุ้น)
เรือควานแหลมทอง	๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
เอ็ม พี โฮลดิ้ง กรุ๊ป (๑๕๕๔)	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
ม้าทอง ชิปปิงเคอร์ (ผู้ถูกร้องรวมกลุ่มสมรส)	๔๘๐,๐๐๐	๔๘๐,๐๐๐	-
เอ็ม พี ลูบริเคนท์	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	-
ซี บี.ออดีเซอร์วิส	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
พริตจ-เมต (ประเทศไทย)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
วัฒนา เจย์โก้ (ประเทศไทย)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
วัฒนา ซิมป์ซัน (ประเทศไทย)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
วัฒนา ทอมป์ (ประเทศไทย)	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
ออทเวอร์ชั่น ออโต เอชเซสซอรีส์	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐

เป็นต้น และบางบริษัทเป็นบริษัทที่นายวัฒนา อัสวเหม บิดาผู้ถูกร้อง เป็นผู้ติดต่อซื้อหุ้นหรือกิจการ แล้วให้ผู้ถูกร้อง นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม ซึ่งเป็นบุตร เข้าไปเป็นผู้ถือหุ้น โดยไม่ปรากฏชื่อนายวัฒนา อัสวเหม เช่น บริษัท นครา จำกัด และเมื่อพิจารณาพยานหลักฐาน ดังกล่าวประกอบกันได้มาของทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกร้อง เช่น การได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนวน ๑๕ แปลง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ปรากฏว่า ทั้งผู้ถูกร้อง นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม ได้มาโดยการรับให้จากนายวัฒนา อัสวเหม บิดาโดยถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน และโดยที่หุ้น ในบริษัทต่าง ๆ ทั้งผู้ถูกร้อง นายพิบูลย์ อัสวเหม และนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม เป็นหุ้นที่ได้มา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อรวมกันแล้วมีมูลค่าสูงนับพันล้านบาท จึงน่าเชื่อว่าการได้มาของหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ของผู้ถูกร้อง โดยการให้จากนายวัฒนา อัสวเหม บิดา ซึ่งต้องการ จะแบ่งสรรทรัพย์สินให้แก่บุตรทั้งสาม และทำนองเดียวกันน่าเชื่อว่า นายวัฒนา อัสวเหม ได้ยกหุ้น ให้แก่นางประภาพร อัสวเหม ภรรยาผู้ถูกร้องด้วย

ผู้ถูกร้องต่อสู้ต่อไปว่า ผู้ถูกร้องและภรรยาได้ทำสัญญาโอนหุ้นคืนให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม โดยผู้ถูกร้องและภรรยาได้ลงลายมือชื่อในหนังสือโอนหุ้นให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม เป็นหลักฐานไว้เห็นว่าการโอนหุ้นบริษัทจำกัดต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “การโอนหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้นนั้น ถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อ ของผู้โอนกับผู้รับโอน มีพยานคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยลงชื่อรับรองลายมือชื่อ นั้น ๆ ด้วยแล้ว ท่านว่า เป็นโมฆะ” ดังนั้น หนังสือโอนหุ้นของผู้ถูกร้องจำนวน ๑๓ ฉบับ และของนางประภาพร อัสวเหม จำนวน ๘ ฉบับ ไม่ได้ทำตามแบบที่กฎหมายบังคับไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๕ วรรคสอง จึงตกเป็นโมฆะ ไม่มีผลใช้บังคับตามกฎหมาย ตามนัยของคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ ๔๑๑/๒๕๐๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๖/๒๕๑๒ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๙๐/ ๒๕๒๒ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องว่า การทำหนังสือสัญญาโอนหุ้นลอยคืนให้แก่ นายพิบูลย์ อัสวเหม เป็นการกระทำระหว่างพี่น้อง ไม่ได้ยึดถือระเบียบกฎหมายที่เคร่งครัดตามกฎหมาย โดยเข้าใจว่า เพียงมีลายมือชื่อของผู้ถูกร้องและภรรยาโอนหุ้นคืนให้ก็ใช้เป็นหลักฐานเพียงพอแล้ว ส่วนนายพิบูลย์ อัสวเหม จะได้ลงชื่อด้วย หรือไม่ หรือจะมีพยานลงชื่อครบถ้วนตามกฎหมายหรือไม่ ผู้ถูกร้องไม่ได้ ใส่ใจแต่อย่างใด ดังนั้น หนังสือโอนหุ้นของผู้ถูกร้องและภรรยาจึงไม่มีผลตามกฎหมาย ทั้งปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ทำสัญญาโอนหุ้น จำนวน ๑๓ บริษัท และภรรยาผู้ถูกร้องทำสัญญาโอนหุ้นจำนวน ๘ บริษัท

ไม่ครบถ้วนแต่อย่างใด ข้ออ้างว่าหุ้นของผู้ถูกร้องและของภรรยาทั้งหมดได้โอนให้แก่นายพิบูลย์ อัสวเหม จิงฟังไม่ได้

สรุปแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า หุ้นในบริษัท จำนวน ๒๕ บริษัท เป็นเงิน ๓๘๔,๘๐๒,๓๐๐ บาท เป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง และหุ้นในบริษัท จำนวน ๑๕ บริษัท เป็นเงิน ๕๐,๖๓๖,๗๐๐ บาท เป็นทรัพย์สินของนางประภาพร อัสวเหม คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ที่ผู้ถูกร้องต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและยื่นต่อผู้ร้อง การไม่แสดงทรัพย์สิน (หุ้น) ดังกล่าวเป็นการจงใจ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายพุดผล อัสวเหม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่ง

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ